

Spelregels Afvalrace

In de natuur ligt heel veel afval van de mens. Het duurt heel lang voor afval is afgebroken of het gebeurt helemaal niet. Misschien zie je het niet meer op het eerste gezicht, maar vaak is het uiteengevallen in brokjes of piepkleine stukjes (microplastics). Dieren zien die voor voedsel aan en zo hopen ze zich op in hun maag, waardoor ze verzwakken of doodgaan. Ook groter afval maakt slachtoffers, dieren die in weggegooide visnetten verstrikt raken, bijvoorbeeld. Gelukkig zijn er steeds meer mensen die in de natuur gaan opruimen. Ze doen mee met een schoonmaakactie of gaan alleen op pad.

Met dit spel kom je wat meer over de afbraaktijd van afval te weten en tegelijkertijd is het een spannende race.

Wat heb je nodig

- Het speelbord (je kunt het downloaden via www.waddenvereniging.nl/kringloop en printen op stevig papier).
- Voor iedere speler een pion of iets wat als pion kan dienen. Je kunt bijvoorbeeld gekleurde plastic doppen (her)gebruiken.
- Twee dobbelstenen
- Pen en papier om de punten bij te houden.

Doel van het spel

Het doel van het spel is over de rondjes naar de vuilniszak te lopen en onderweg het afval mee te nemen dat je tegenkomt. Dat wil zeggen, als je op een vakje met afval komt, krijg je punten. Onderweg kan er ook nog een en ander gebeuren waardoor je tocht langer of korter duurt.

Regels van het spel

- Kies een persoon die de punten noteert.
- De spelers zetten hun pion bij Start en gooien een keer met één dobbelsteen. Wie het hoogste gooit, mag beginnen. Wie de beurt heeft, gooit met twee dobbelstenen en loopt zoveel rondjes als er ogen gegooid zijn.
- Kom je op een rondje met een stuk afval, lees dan wat er in de lijst staat en laat de punten opschrijven die je hebt verdiend.
- Kom je op een rondje dat anders gekleurd is dan de 'gewone' blauwe, lees dan bij *Kleurige rondjes* wat je moet doen.
- Kom je op een rondje waar al een andere speler staat, dan wordt die teruggestuurd naar Start.
- Het spel is ten einde wanneer een speler precies in de zak, op nummer 50 terecht komt. Gooi je teveel als je vóór de zak staat, dan loop je tot op nummer 50 en ga je vervolgens het teveel aan ogen terug.
- Zodra een speler de zak gehaald heeft, krijgt iedereen die in die ronde nog niet aan de beurt was een beurt. Daarna worden de punten geteld. De speler die het eerst bij de zak was, krijgt een bonus van 1000 punten. Wie de meeste punten heeft, heeft gewonnen.

Puntentelling

Rondje	Soort afval	Punten
5	Een plastic fles breekt onder invloed van zonlicht af tot hele kleine stukjes, maar die blijven wel 450 jaar -of meer- bestaan.	450
8	Afgedankte visnetten en 'vispluis' (de draadbundels die aan visnetten hangen) breken uiteindelijk af tot microplastics maar voor die tijd kunnen zeedieren erin verstrikt raken. En als microplastics worden ze ingeslikt door dieren die het water filteren voor voedsel zoals schelpdieren.	600
13	Luiers bestaan uit verschillende materialen, waaronder een plastic buitenlaag die moeilijk vergaat. En dan zijn er nog giftige chemische stoffen toegevoegd die bacteriën doden en in de natuur aanwezig blijven.	800
16	Een blikje is snel leeggedronken, maar breekt langzaam af: 50 jaar.	50
18	Een sigarettenpeuk doet er 1-12 jaar over om te verdwijnen, maar het plastic uit het filter wordt niet afgebroken.	120
22	Karton breekt wel af maar doet er wel 2-5 maanden over. Heeft het een waterdicht laagje, zoals een melkpak, dan duurt het wel 5 jaar.	5
24	Die kleverige klodder kauwgom blijft 20-25 jaar bestaan!	25
26	Glas breekt misschien, maar niet af. Archeologen vinden glazen voorwerpen van meer dan tweeduizend jaar oud.	2000
30	Snoepwikkels en chipszakken waaien makkelijk weg, maar breken niet makkelijk af. Daar hebben ze wel de tijd van een mensenleven voor nodig.	80
33	Met twee weken afbraaktijd is het klokhuis van een appel de snelheidskampioen. Het wordt helemaal door de natuur afgebroken.	2
36	Plastic wegwerptasje: 10-20 jaar tot het verpulverd is, maar de microplastics zijn dan nog niet vergaan!	450
39	Ballonnen van latex zijn dan wel van een natuurproduct (rubber) gemaakt, maar ze hebben toch nog 4 jaar nodig om af te breken. In die tijd maken ze slachtoffers onder dieren die ze voor eten aanzien. Of dieren raken verstrikt in de ballonlintjes.	40
41	Het is organisch afval, maar een bananenschil doet er 12 maanden over om af te breken. Genoeg tijd om er over uit te glijden.	12
45	Plastic bekertje: hiervoor geldt hetzelfde als voor plastic tasjes en flesjes. Het vergaat tot kleine deeltjes die in de natuur aanwezig blijven.	450
50	Als eerste bij de afvalzak? Je hebt een bonus verdiend.	1000

Kleurige rondjes

2	Je hebt vergeten handschoenen aan te doen maar je kunt je lelijk bezeren bij het opruimen. Sla een beurt over om je handschoenen op te halen.
3	Je bent verkeerd gelopen en komt op rondje 15 terecht.
6	Ga nog een keer hetzelfde aantal ogen van de dobbelsteen vooruit.
11	Er zit een vogel vast in een oud visnet. Je wilt hem bevrijden, maar hebt hulp nodig. Wacht tot iemand anders op je vakje komt. Bij de volgende ronde kunnen jullie allebei vertrekken.
28	Afval opruimen is hard werken. Sla een beurt over om even pauze te nemen.
34	Je mag nog een keer gooien en lopen.
38	Geef de punten die je in je laatste beurt verzameld hebt aan degeen die het dichtst bij jou staat.
43	Je mag kiezen of je bij de volgende beurt voor of achteruit loopt. Misschien wil je meer kans maken om nog punten te verzamelen, of juist snel bij de zak komen.
48	Gooi en loop nog een keer, maar nu moet je achteruit lopen.
50	Precies in de zak! Je krijgt een bonus van 1000 punten. De ronde wordt uitgespeeld en dan is het spel afgelopen. Wie de meeste punten heeft verzameld, heeft gewonnen.

Dit spel is bedacht en getekend voor de Waddenvereniging door ©Lidewij Kemme.